

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS201.html (дата звернення: 22.10.2019). Втратив чинність.

3. Про організацію діяльності Управління боротьби з кіберзлочинністю МВС України та підрозділів боротьби з кіберзлочинністю ГУМВС, УМВС : наказ МВС України від 31.05.2012 № 494 // Ліга Закон : сайт. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS308.html (дата звернення: 22.10.2019). Втратив чинність.

4. Кримінальний кодекс України : закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131.

5. Козленко О. О. Протидія оперативними підрозділами ОВС України злочинам, пов'язаним з обігом порнографічних предметів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2015. 257 с.

Одержано 12.11.2019

УДК 343.985.1:34.08

В'ячеслав Віталійович ДАВИДЕНКО,

кандидат юридичних наук,

заступник начальника – начальник кримінальної поліції

ГУНП в Харківській області

КООРДИНАЦІЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДРОЗДІЛАХ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Координація діяльності оперативних підрозділів Національної поліції (далі – НП) є важливим елементом організаційно-управлінського впливу на всю систему взаємодіючих суб'єктів у правоохоронній діяльності, і передбачає вивчення місця і ролі відповідних керівників в цьому процесі. Ця функція визначає загальну стратегію оперативно-службової діяльності підрозділу, забезпечує напрям функціонування всіх її структурних елементів, а також не допускає критичного відхилення оперативних підрозділів НП від вирішення поставлених завдань і досягнення встановлених цілей. Керівником, по суті, закладається основа узгодженої діяльності її структурних елементів і організовується взаємодія між ними.

Слід зазначити, що у процесі управління оперативними підрозділами є істотні особливості, що об'єктивно позначається на вимогах, що висуваються до їх керівників. При цьому одним з найважливіших організаційних аспектів управління оперативним підрозділом є організація взаємодії суміжних підрозділів і координація оперативно-розшукової діяльності (далі – ОРД) підлеглих структур. За допомогою організації взаємодії досягається найбільш повне

використання можливостей кожної із взаємодіючих сторін, зі своїми силами, засобами і методами вирішення поставлених перед ними завдань. Керівник здійснює організацію взаємодії як всередині свого підрозділу, так і зовні – з іншими оперативними підрозділами кримінальної поліції.

Організація внутрішнього взаємодії здійснюється керівником щодня у процесі здійснення управлінських функцій і забезпечує усталення зв'язків між суб'єктом і об'єктом управління, а також між об'єктами однієї керованої системи.

Зовнішня взаємодія оперативного підрозділу з іншими підрозділами і службами, що здійснюють правозастосовну і правоохоронну діяльність, дозволяє використовувати у протидії злочинності додаткові сили, а також специфічні для кожного з цих суб'єктів засоби і методи. Ефективність організації зовнішньої взаємодії також багато в чому залежить від суб'єктивних якостей керівника, його компетентності і професіоналізму. Наявність у керівника знань щодо повноважень і можливостей суб'єктів взаємодії дозволяє йому правильно і своєчасно визначити конкретний підрозділ, у взаємодії з яким передбачається вирішувати оперативно-тактичну задачу, і орієнтувати особовий склад свого підрозділу на реалізацію такої взаємодії.

Фактично у процесі координації керівник визначає учасників безпосередньої і опосередкованої взаємодії, а також окремих працівників, підрозділи і служби, дії яких повинні бути узгоджені між собою або здійснюватися спільно.

Під час безпосередньої взаємодії і спільному проведенні оперативно-розшукових заходів (далі – ОРЗ) посадові особи оперативних підрозділів знаходяться в стані прямого контакту, і координуюча роль керівника в даному випадку полягає в первісній організації такого контакту, визначенні їх повноважень, а також у здійсненні епізодичного контролю за процесом такої взаємодії.

Контроль виступає невід'ємним компонентом всіх управлінських дій і функцій, тому його потрібно розглядати як комплексне явище, необхідний засіб і механізм забезпечення ефективності системи управління. При цьому необхідно враховувати, що специфіка використання сил, засобів і методів ОРД, пов'язана із застосуванням їх в основному негласним способом, а також необхідність проведення ОРЗ, пов'язаних із обмеженням конституційних прав громадян, вимагає особливого контролю та нагляду за її здійсненням з боку різних інститутів державної влади. Але, контроль не повинен зводитися лише до констатації виявлених недоліків або відхилень, він повинен містити засоби і механізми їх виправлення.

Тому, для того щоб бути дієвим і ефективним, контроль повинен відповідати принципам об'єктивності, своєчасності та активності.

Стосовно до керування діяльністю оперативними підрозділами, координація – це заснований на відомчих нормативних актах управлінський вплив вищого керівника органу по відношенню до стоячих нижче ланок, здійснюваний з метою спрямування діяльності взаємодіючих підсистем на виконання спільних завдань при самостійному, автономному їх вирішенні. Отже, координація, на відміну від взаємодії, містить у собі елемент підпорядкування волі координуючого органу системи, що направляє автономну діяльність на виконання спільних завдань, поставлених перед підлеглими і виконавцями.

Заключним елементом координуючого впливу на керувану оперативно-розшукову систему є своєчасне завершення процесу спільної або узгодженої ОРД, аналіз та оцінка його результатів. Керівник визначає момент закінчення спільної або узгодженої діяльності різних оперативних підрозділів з урахуванням досягнення поставленої мети або встановлення неможливості її досягнення.

У будь-якому разі керівник, який координує ОРД, аналізує й оцінює не тільки отримані результати, але і внесок кожного учасника в рішення поставленого завдання, вживає необхідних заходів для усунення факторів, що негативно впливають на ефективність координованої системи.

Підсумовуючи викладене, зазначити, що:

– саме керівник, як уповноважена посадова особа, має конкретні управлінські функції, що дозволяють йому здійснювати організацію взаємодії підрозділів, координувати їх оперативно-розшукові дії, а відповідно, несе персональну відповідальність за результативність і законність їх правозастосовної діяльності в цілому;

– керівник, який здійснює координацію ОРД, повинен мати достатній практичний досвід оперативної роботи, теоретичну підготовку і організаторські здібності, бути поінформованим про сили і засоби, а також оперативно-тактичні можливості та потенціал всіх учасників;

– механізм управлінського впливу в координованій системі діяльності оперативних підрозділів становить собою процес циклічно повторюваних етапів: а) визначення керівником посадових осіб і підрозділів, взаємодія яких необхідна для вирішення загального завдання; б) постановки перед кожним суб'єктом взаємодії окремих завдань, узгоджених за цілями, місцем і часом; в) здійснення контролю та оперативного реагування на зміни оперативної обстановки; г) аналізу і оцінки результатів спільної або узгодженої ОРД.

Одержано 08.11.2019